

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 131/2021 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- osastopäällikkö Taneli Puumalainen, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Laura Järvelä, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Mirka-Tuulia Kuoksa, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Maija Neva, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Joni Hiitola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- ylitarkastaja Oona Mölsä, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- ylilääkäri Otto Helve, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- lakimies Minna Antila, Suomen Kuntaliitto
- pääsihteeri Hanna Kosonen, Forum Artis ry
- pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- toiminnanjohtaja Kaisa Rönkkö, Music Finland ry
- toimitusjohtaja Tero Koistinen, Suomen Filmikamari ry
- toimitusjohtaja Mikko Salonen, Suomen Olympiakomitea ry
- toimitusjohtaja Kaisa Paavolainen, Suomen Teatterit ry
- johtaja Maria Sahlstedt, Tapahtumateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Lapsiasiavaltuutetun toimisto
- Suomen elokuväsäätiö sr
- Tiketti Oy
- LiveFIN ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

- Suomen Näyttelijäliitto ry
- Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry
- Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi EU:n digitaalisen koronatodistuksen (jälj. koronatodistus) kansallisesta käytöstä. Esityksen mukaan koronatodistusta voidaan edellyttää muun muassa yleisötilaisuuksissa, urheiluun tai liikuntaan käytettävissä sisäliikuntatiloissa, ryhmäharrastustoimintaan käytettävissä tiloissa, sisäleikkipaikoissa sekä museoissa, näyttelytiloissa ja muissa vastaavissa kulttuuritiloissa.

Sivistysvaliokunta on arvioinut hallituksen esitystä toimialansa kannalta. Valiokunta viitaten aikaisemmassa lausunnossaan koronapassista toteamaansa (SiVL 12/2021 vp, s. 4) kannattaa koronatodistuksen käyttöönoton mahdollistavan lainsäädännön voimaan saattamista mahdollisimman pian. Valiokunta katsoo, että kaikki toimet, jotka tähtäävät yhteiskunnan hallittuun avaamiseen terveysturvallisesti, ovat tarpeellisia. Vaikka koronatodistuksen käyttö jäisi vähäiseksi yleisötilaisuuksiin vaikuttavien rajoitusten laajamittaisen purkamisen ansiosta, on hyvä, että koronatodistuksen käyttömahdollisuus tuodaan nyt osaksi lainsäädännön turvaamaa keinovalikoimaa.

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä todettuun (s. 33), että korona-ajan yleisötilaisuuksiin ja tilojen käyttöön kohdistuneet rajoitukset ovat olennaisesti heikentäneet ihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastustoimintaan. Koronarajoitukset ovat haitanneet erityisen paljon kulttuuri- ja liikunta-alan toimijoiden mahdollisuuksia järjestää tapahtumia ja tilaisuuksia yleisölle. Kulttuurialan freelancerit ovat kärsineet korona-ajan rajoituksista huomattavasti, kun työskentelyn ja ansainnan mahdollisuudet ovat heikentyneet lähes olemattomiin.

Mielikuvat yleisötilaisuuksista ja niiden turvallisuudesta ovat kärsineet koronaepidemian aikana pahoin ja suurelta osin aiheettomasti. Ammattimainen tapahtumajärjestäminen on Suomessa normaaliaikanaakin useilla eri laeilla säänneltyä ja valvottua toimintaa. Ammattimainen tapahtumatoimijakenttä toimii vastuullisesti ja yhteistyössä viranomaisten kanssa. Myös koronaepidemian aikana tapahtumajärjestäjät ovat nopeasti omaksuneet ja itse aktiivisesti kehittäneet terveysturvallisuustoimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää koronaviruksen leviämisen riskiä erilaisissa yleisötilaisuuksissa ja tapahtumatiloiissa. Turvallisuuden tunne tapahtumiin osallistuttaessa on yksi tärkein tekijä, jotta yleisöt ja asiakkaat uskaltavat jälleen saapua tapahtumiin. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että koronatodistuksen käyttöönotto saa kannatusta laajasti myös erilaisten tapahtumayleisöjen ja -asiakkaiden keskuudessa.

Koronatodistus on vaihtoehto rajoitusten noudattamiselle

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi tartuntatautilakiin väliaikaisesti uusi 58 i §, jossa säädetään koronatodistuksen kansallisesta käytöstä. Säännös mahdollistaa toiminnanharjoittajalle vaihtoehdon järjestää toimintansa terveysturvallisesti kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavan viran-

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

omaisen tai aluehallintoviraston 58 §:n ja 58 d §:n nojalla tekemässä päätöksessä edellytettyjen rajoitustoimenpiteiden taikka valtioneuvoston 58 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla säätämien velvoitteiden sijasta. Käytännössä kyse on sen osoittamisesta, että säännöksessä tarkoitettuun toimintaan tai tilaisuuteen osallistuva henkilö on saanut tartuntatautilain 16 g §:n 1 momentissa tarkoitettun täyden rokotussarjan vähintään seitsemän vuorokautta aiemmin, negatiivisen koronatestituloksen enintään 72 tuntia aiemmin tai sairastanut covid-19-taudin enintään kuusi kuukautta aiemmin.

Esityksen mukaan koronatodistuksen käyttöönotto on toiminnanharjoittajalle vapaaehtoista ja siten mahdollistava, ei velvoittava. Jos tapahtuman järjestäjä ei ota käyttöön koronatodistuksen esittämisen edellytystä, sen tulee noudattaa voimassa olevia rajoituksia. Valiokunta pitää koronatodistuksen käyttöönoton mahdollisuutta hyvänä vaihtoehtona viranomaisten asettamille rajoituksille koronaepidemian leviämisen estämiseksi.

Koronatodistus lasten ja nuorten kannalta

Ikäraja. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL) on kiinnitetty huomiota koronatodistuksen esittämisvaatimusta koskevaan ikärajaan. Esityksen mukaan koronatodistus voidaan vaatia 12 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä. Asiantuntijalausunnossa on tuotu esille, että ehdotettu 12 vuoden ikäraja on liian matala ja lisäksi se on eri kuin lain 16 a §:n (covid-19-tautia koskeva todistus Suomeen saavuttaessa) mukainen ikäraja, joka on säädetty siten, että todistus vaaditaan vuonna 2005 tai sitä aiemmin syntyneiltä.

Asiantuntijalausunnon (THL) mukaan ehdotettu 12 vuoden ikäraja tulee melko pitkään merkittävästi rajoittamaan alaikäisten lasten mahdollisuuksia osallistua heidän kehitykseensä, terveyteensä ja hyvinvointiinsa vaikuttaviin toimintoihin, kun rajoitukset liittyvät moniin lasten ja nuorten harrastusten ja vapaa-ajan vieton kannalta tärkeisiin tiloihin.

Eri-ikäisten lasten asettamisen keskenään erilaiseen asemaan todetaan asiantuntijalausunnossa olevan ristiriidassa hallituksen koronan hillitsemiseksi tekemän hybridistrategian lapset ja nuoret ensin -periaatteen kanssa. Kyseinen periaate, jonka mukaan lapsiin ja nuoriin kohdistuvat rajoitustoimet ovat viimesijaisia toimia, on tuotu esille hallituksen esityksessä (s. 32), mutta sen merkitys nyt ehdotettavan 12 vuoden ikärajan asettamisessa jää epäselväksi.

Toisaalta valiokunnan saamassa asiantuntijalausunnossa (Lapsiasiavaltuutetun toimisto) lapsen oikeuksien näkökulmasta tehdyn arvion mukaan koronatodistuksen käyttöönotolle ei ole estettä, jos koronatodistus toteutetaan tavalla, joka ei ole perusoikeuksien rajoitusedellytysten vastainen ja joka kunnioittaa ihmisoikeuksia. Asiantuntijalausunnossa tuodaan esille, että koronatodistuksella halutaan muun muassa suojata lapsen oikeutta vapaa-ajan harrastuksiin ja taata toiminnan terveysturvallisuus, sekä kiinnitetään huomiota siihen, että koronapandemiaan liittyvät rajoitustoimet ovat jo pitkään kohdistuneet lapsiin ja nuoriin ja heidän harrastusmahdollisuuksiinsa sekä liikuntaan ylipäätään, mistä on ollut negatiivisia vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnille.

Valiokunta tiedostaa, että koronatodistuksia koskevat erilaiset ikärajat ja eri-ikäisten lasten (alle 12-vuotiaat ja 12 vuotta täyttäneet) asettaminen erilaiseen asemaan eivät ole aivan ongelmattomia. Hallituksen esityksessä (s. 32) 12 vuoden ikärajan asettamista perustellaan siten, että koska

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

tällä hetkellä Suomessa koronarokotteen voivat saada vain 12-vuotiaat ja tätä vanhemmat, koronatodistus voidaan edellyttää vain 12 vuotta täyttäneiltä. Asiaa on arvioitu hallituksen esityksen perusteluissa (s. 75) tuoden esille, että erilainen kohtelu on merkittävän yhteiskunnallisen intressin edellyttämä, sillä 12 vuotta täyttäneiden ikäryhmään kuuluvat lapset ja nuoret ovat voineet sairastua ja heidän välityksellään tartunnat myös ovat levinneet merkittävämmiin kuin alle 12-vuotiaiden keskuudessa.

Eräitä muita huomioita. Asiantuntijalausunnossa on katsottu, että mahdollisuutta, että lapset voivat saada koronatodistuksen voimaan 72 tunniksi ilmaisella testauksella, ei voida pitää kohtuullisena tai oikeasuhtaisena, koska tämä edellyttää alaikäisiltä lapsilta mahdollisesti useaan kertaan viikossa toistuvaa testausta harrastuksiinsa pääsemiseksi. Edellä todetun on nähty olevan ristiriidassa sen kanssa, että lasten testaus suosituksia on terveydellisistä ja epidemiologisista syistä lievennetty. Valiokunta pitää tärkeänä kiinnittää erityistä huomiota testaukseen pääsemisen ja testitulosten saamisen sujuvuuteen, jotta koronatodistuksesta ei muodostu käytännössä estettä lapsen harrastus- ja vapaa-ajantoimintaan osallistumiselle.

Valiokunta painottaa alaikäisten koronatestaamisen maksuttomuutta koronatodistuksen saamiseksi viitaten hallituksen esityksessä (s. 76) todettuun: ”Lasten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi 12—17-vuotiaiden lasten mahdollisesti tarvitsema testaaminen koronatodistuksen saamista varten tulisi turvata julkisessa terveydenhuollossa, jos lapsi ei ole saanut täyttä rokotussarjaa tai sairastanut covid-19-tautia kuuden kuukauden sisällä. Lasten oikeus testiin julkisessa terveydenhuollossa tulisi turvata riippumatta siitä, miksi lapsi ei ole saanut rokotetta.”

Valiokunta pitää perusteltuna, että koronatodistuksen voi ottaa käyttöön ilman verkkopankkitunnuksia ja se on saatavissa terveydenhuollon yksiköstä. Tärkeää on myös varmistaa se, että lapset ja nuoret saavat ajantasaista tietoa kaikista koronatodistukseen liittyvistä näkökohdista, esimerkiksi paikoista, joissa koronatestin voi tehdä ja koronatodistuksen saada.

Valiokunta pitää tärkeänä seurata ja arvioida sitä, miten koronatodistuksen käyttäminen vaikuttaa lasten ja nuorten yhdenvertaisuin mahdollisuuksiin osallistua toimintoihin, joihin pääsemiseksi koronatodistuksen esittämistä vaaditaan. Valiokunta esittää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta harkitsee koronatodistusta koskevan ikärajan nostamista 16 ikävuoteen.

Koronatodistuksen käytön rajaus

Ehdotuksen mukaan koronatodistuksen käyttömahdollisuus rajataan siten, että todistus on vaihtoehto tiettyjen, ei kaikkien, rajoitussäännösten noudattamiselle. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että koronatodistuksen käyttöönotolla tulisi olla mahdollisuudet ehdotettua laajemmin päästä eroon rajoituksista ja erillistoimenpiteistä, esimerkiksi myös tartuntatautilain 58 c §:n mukaisista velvoitteista.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että tartuntatautilain 58 c §:n 2 momentin perusteella on alueellisesti asetettu erilaisia yleisökapasiteettia rajoittavia suosituksia ja määräyksiä esimerkiksi siten, että yleisötilaisuuksiin on sallittu vain 50 tai 75 prosenttia osallistujamäärän täydestä kapasiteetista.

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

Hallituksen esityksen mukaan tartuntatautilain 58 a §:ssä ja 58 c §:ssä säädettyt yleiset hygieniaja muut vaatimukset ovat voimassa riippumatta siitä, edellyttäisikö toiminnanharjoittaja koronastodistuksen esittämistä vai ei. Hallituksen esityksessä toisaalta on todettu, että todistuksen edellyttäminen mahdollistaisi kuitenkin täyden täyttöasteen yleisötilaisuuteen tai tilaan.

Edellä todettu täyden täyttöasteen mahdollistaminen jää hallituksen esityksessä epäselväksi, sillä itse säännösehdoituksessa ei mainita 58 c §:ää sellaisena säännöksenä, jonka mukaiset velvoitteet voidaan jättää noudattamatta vaatimalla koronastodistuksen esittämistä. Jotta hallituksen esityksen perusteluissa todettu tarkoitus täyden täyttöasteen mahdollistamisesta olisi yksiselitteinen, tulisi sen ilmetä myös säännöksestä.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että tartuntatautilain säännösten ja niitä koskevan ohjauksen selkeyteen ja johdonmukaisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Tärkeää on myös varmistaa se, että koronastodistuksen käyttöönoton opastuksesta ja mahdollisia häiriötilanteita koskevista kysymyksistä vastaava taho on selkeästi määritelty.

Valiokunta kiinnittää huomiota tapahtuma-alan kansainvälisyyteen ja pitää tärkeänä, että koronastodistuksen käyttöönotossa huomioidaan myös muut kuin EU:n hyväksymää koronastodistusta käyttävät henkilöt. Suomeen saapuu ja Suomessa asuu sekä oleskelee paljon kansainvälisiä tapahtumavieraita. Tapahtumilla on merkittävä asema muun muassa kansainvälisen kulttuuritoiminnan ja urheilun edistämiseksi.

Maksut

Hallituksen esityksen mukaan Omakanta-palvelusta tai terveydenhuollosta saatava koronastodistus on sen saajalle maksuton. Myös koronarokotukset ovat väestölle maksuttomia. Kansallisen covid-19-testaus- ja jäljitysstrategian mukaan kaikilla henkilöillä, joilla on koronavirustaudin oireita tai epäily koronastartunnasta, tulee olla mahdollisuus lääketieteellisin perustein päästä tarvittaviin diagnostisiin tutkimuksiin.

Koronastodistuksen saamiseksi koronatestiä hakevat ovat lähtökohtaisesti oireettomia, minkä vuoksi testejä toteutetaan hallituksen esityksen mukaan lähtökohtaisesti yksityisissä terveydenhuollon toimipaikoissa. Yksityiset palveluntuottajat hinnoittelevat testeistä perittävät maksut itse. Hinnat ovat vaihdelleet noin 98 eurosta 200 euroon.

Hallituksen esityksessä tuodaan esille, että koronatestistä perittävä maksu voi kotitalouden tulo-
tasosta riippuen olla merkittävä ja vähentää näin rokottamattomien tai tautia sairastamattomien henkilöiden mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin, joissa koronastodistus on otettu käyttöön. Osallistuminen myös esimerkiksi viikoittaiseen harrastustoimintaan testitodistusta käyttäen voisi osoittautua taloudellisesti mahdottomaksi.

Todistukseen oikeuttavat koronatestit tulisi hallituksen esityksen perustelujen (s. 76) mukaan toteuttaa julkisessa terveydenhuollossa, jos henkilöllä on lääketieteellinen peruste, jonka vuoksi hänen ei ole mahdollista saada koronarokotteita.

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

Aikuiset voivat joutua hakemaan testin yksityiseltä terveydenhuollon palvelujen tuottajalta, mikä saattaa asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan varallisuuden perusteella. Toisaalta lähes poikkeuksetta täysi-ikäisillä on mahdollisuus hankkia myös maksuton rokotesuoja, minkä vuoksi rokotteen ottamatta jättäminen olisi aidosti oma valinta.

Valiokunta pitää tärkeänä seurata sitä, miten ehdotetut koronatodistuksen hankkimisen käytännöt vaikuttavat eri asemassa olevien ihmisten mahdollisuuksiin osallistua harrastuksiin, tapahtumiin ja tilaisuuksiin.

Koronatodistuksen lukijaohjelma

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi tartuntatautilakiin säännös (58 j §), jossa säädetään oikeudesta käsitellä koronatodistuksen tietoja. Hallituksen esityksen mukaan koronatodistuksen tarkastaminen tulee toteuttaa siten, että toiminnanharjoittaja käyttää siihen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hyväksymää lukijaohjelmaa. Jos se ei ole teknisistä syistä mahdollista, todistuksen voimassaolon voi tarkistaa manuaalisesti.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille huoli siitä, että säännösehdotuksen mukainen lukijaohjelma ei turvaa asiakkaiden sujuvaa sisäänottoa parhaalla mahdollisella tavalla. Tapahtuma-alan arvioiden mukaan yhdellä työntekijällä ja yhdellä lukijalla tuhannen osallistujan lipuntarkastukseen menee aikaa noin tunti normaalissa toimintaympäristössä. Lakiehdotuksen mukainen menettely edellyttää laitteiden ja työntekijöiden määrän viisinkertaistamista, jos vakiintuneella lipuntarkastussovelluksella ei saa tehdä samalla sekä pääsylipun että koronatodistuksen luentaa. Tämä puolestaan johtaa kulujen kasvamiseen niin suuriksi, että tapahtumien taloudellinen kannattavuus kärsii merkittävästi.

Valiokunta pitää välttämättömänä arvioida mahdollisuutta huolehtia säännöstasolla siitä, että koronatodistuksen tarkastaminen pääsylipun tarkastamisen yhteydessä voidaan toteuttaa sujuvasti ja kustannustehokkaasti lipuntarkastukseen suunnitelluilla laitteilla henkilötietojen tietoturva ja koronatodistuksen riipeä käyttöönotto varmistaen.

Koronatodistuksen esittämistä edellyttävien toiminnanjärjestäjien asiakaspalvelun sujuvuus edellyttää myös sitä, että koronatodistuksen lukijasovelluksen tuki ja käyttöönoton opastus ovat ammattitaitoisia ja oikea-aikaista. Viestintä kansalaisille on tärkeää, jotta koronatodistuksen käyttöönotto ei vähennä tapahtuma-alan toimintoihin osallistuvien määrää.

Voimassaoloaika

Hallituksen esityksen mukaan koronatodistusta koskeva sääntely on voimassa 31.12.2021 saakka. Siten koronatodistuksen käyttämisen aika jää lyhyeksi.

Asiantuntijalausunnon mukaan hallituksen esityksen mukainen aika koronatodistuksen käytölle parantaa pienten ja keskisuurten, pääosin paikallisten ja alueellisten tapahtumien toimintaedellytyksiä, mutta suurempien tapahtumien kannalta voimassaoloaika on riittämätön. Tapahtuma-alalla suunnitellaan toimintaa pitkällä aikajänteellä. Asiantuntijakuulemisessa on tullut esille, että

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

parhailtaan tehdään päätöksiä ehdotetun voimassaoloajan jälkeiseen aikaan, suurimpien tapahtumien osalta jopa vuosille 2023 ja 2024.

Valtakunnallisten ja kansainvälisten suurtapahtumien valmisteluun tarvitaan huomattavan pitkä ennustettavuus tapahtuman toteuttamisedellytysten arvioimiseksi. Koska yleisötilaisuuksia koskevien rajoitusten mahdollistava tartuntatautilain 58 § on voimassa toistaiseksi, ei mahdollisuus yleisötilaisuuksien rajoittamiseen ja tapahtuma-alalla jatkuvaan epävarmuuteen ole päättymässä vuodenvaihteeseen.

Valiokunta katsoo, että ehdotettua pitempi voimassaoloaika loisi tapahtumien suunnitteluun selkeämmän näkymän. Koronatodistus yhtenä tekijänä vahvistaa tapahtuma-alan pitkään kaipaamaa ennustettavuutta ja avaa Suomelle mahdollisuuden säilyttää asemansa alan kansainvälisessä kilpailussa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevan sääntelyn jatkamista on perusteltua arvioida uudelleen vuoden lopulla ajantasaisen epidemiologisen tilannekuvan perusteella, jolloin voidaan arvioida tarve myös muiden määräaikaisten säännösten voimassaolon jatkamiselle. Samalla on mahdollista arvioida, tulisiko koronatodistuksen kansallista käyttöä joka tapauksessa jatkaa vaihtoehtona 58 §:ssä tarkoitetuille yleisötilaisuuksien rajoituksille. Valiokunta pitää ehdottoman tärkeänä edellä mainittujen arviointien toteuttamista mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja siten, että arviointityössä käydään vuoropuhelua tapahtuma-alan toimijoiden kanssa.

Pykäläkohtainen huomio

Valiokunta toteaa, että asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota lakiesityksen 58 i §:n momentteja koskevaan epäselvyyteen. Tämän yhteydessä kävi ilmi, että pykälän momenttijaossa 3 momentti on vahingossa jaettu kahteen osaan. Valiokunta pitää teknisen virheen korjaamista tarpeellisena.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Sivistysvaliokunta esittää,

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp

Helsingissä 1.10.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Sanna Antikainen ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Emma Kari vihr
jäsen Hilikka Kemppi kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Pirkka-Pekka Petelius vihr
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen

Valiokunnan lausunto SiVL 15/2021 vp
Eriävä mielipide

Eriävä mielipide

Perustelut

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä ei yhdy sivistysvaliokunnan koronapassin käyttöönottoa puoltavaan näkemykseen. Katsomme, ettei esitys ole enää ajankohtainen, sillä koronarajoituksista luopuminen ja yhteiskunnan avaaminen on jo aloitettu rokotekattavuuden kasvaessa. Esitykseen sisältyy myös ihmisiä eriarvoistavia vaikutuksia.

Koronapassista olisi voinut olla hyötyä kevään ja kesän aikana, mikäli sen avulla olisi voitu avata yhteiskuntaa aikaisemmin rokotusten ollessa pahasti kesken. Koronapassin valmistelu aloitettiin liian myöhään, jotta se olisi ehtinyt auttamaan esimerkiksi kulttuurialaa rajoitusten ollessa vielä voimassa.

Koronapassin käyttöönotto tulisi käytännössä estämään niiden ihmisten monenlaisten palveluiden käyttöä ja harrastuksia, jotka eivät halua rokotetta ottaa. Mikäli aikuiset joutuvat hakemaan testin yksityiseltä terveydenhuollon palvelujen tuottajalta, asettaa tämä ihmiset eriarvoiseen asemaan varallisuuden perusteella.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä korostaa erityisesti, ettei todistuksen esittämisvelvollisuudella saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin ja välttämättömiin palveluihin. Esitys asettaisi myös alle 12-vuotiaat ja 12 vuotta täyttäneet lapset keskenään eriarvoiseen asemaan ikäryhmien perusteella.

Asiaa tulisi pohtia myös siitä näkökulmasta, onko hyväksyttävää ottaa kaikkiin kohdistuvien rajoitusten sijasta käyttöön ratkaisu, joka mahdollistaa tietyistä kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluista nauttimisen vain rajatulle ryhmälle.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 1.10.2021

Sanna Antikainen ps

Kaisa Juuso ps

Ari Koponen ps